



מרכז המידע למודיעין ולטרור  
על שם אלוף מאיר עמית  
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

## זרקור לאיראן

גיליון מס' 212  
מאי 2011 – ארדיבהשת 1390  
לשבוע שבין 5/5/11 – 12/5/11  
עורך: רז צימט



### במוקד אירועי השבוע:

- ✓ על רקע העימות הפוליטי בין המנהיג לנשיא: בכירי אנשי הדת השמרנים תובעים מהנשיא ציית מוחלט להנחיות המנהיג.
- ✓ עם המבט לאירופה: הצהרתו של המנהיג בנוגע להתפשטות "ההתעוררות האסלאמית" לאירופה מעוררת גלים.
- ✓ סיקור נרחב בתקשורת האיראנית להצהרת ראש "המוסד" לשעבר בנוגע לתקיפה צבאית באיראן.
- ✓ ממשלה רזה: הממשלה החליטה על מיזוג 8 משרדים כלכליים ועל צמצום מספר השרים מ-21 ל-17.
- ✓ לקראת הקיץ: הגברת אכיפת קוד הלבוש האסלאמי.
- ✓ תמונות השבוע: טהראן - עיר בפקק.

### עיקרי דברים:

**על רקע העימות הפוליטי בין המנהיג לנשיא: בכירי אנשי הדת השמרנים תובעים מהנשיא ציית מוחלט להנחיות המנהיג**

בצל העימות הפוליטי בין המנהיג העליון, עלי ח'אמנאהאי, לבין הנשיא מחמוד אחמדינז'אד סביב פרשת פיטורי שר המודיעין, חידר מצלחי, יצאו השבוע בכירי אנשי

הדת השמרנים בביקורת כנגד התנהלות הנשיא בפרשה ותבעו ממנו לציית להנחיותיו של המנהיג.

דרשן תפילות יום השישי בטהראן, כאט'ם צדיקי, הדגיש השבוע את חובת הציות למנהיג העליון ואמר, כי ללא תמיכת המנהיג עלולה הממשלה לאבד את תמיכת העם. בפניה ישירה לנשיא במהלך כנס דתי אמר צדיקי, כי דיבורים אינם מספיקים וכי עליו להפגין את נאמנותו למנהיג העליון גם במעשיו. בהתייחסו לדברי הנשיא, שטען בשבוע שעבר, כי יחסיו עם ח'אמנהאי משולים ליחסים בין אב לבנו, אמר צדיקי, כי הקשר בין המנהיג לנשיא אינו דומה לזה שבין אב לבנו, כיוון שהנשיא הינו חייל של המנהיג ומחויב לציית לו באופן מוחלט.

גם איש הדת הבכיר, אחמד ח'אתמי, הצטרף למבקרי הנשיא מקרב אנשי הדת השמרנים הבכירים. בראיון לכתב העת "שמא" (Shoma), ביטאון "מפלגת הקואליציה האסלאמית" השמרנית, אמר ח'אתמי, כי אלמלא תמיכת המנהיג העליון, לא היה זוכה אחמדינז'אד בקולות רבים כל כך בבחירות האחרונות לנשיאות.

ח'אתמי מתח ביקורת על היעדרותו ההפגנתית של הנשיא מעבודתו במשך 10 ימים ואמר, כי הציפייה ממנו הייתה לממש את הנחיות המנהיג באופן מידי, לכנס את ממשלתו ולהודיע על החזרתו לאלתר של שר המודיעין לתפקידו בהתאם לצו שהוציא המנהיג.

### **עם המבט לאירופה: הצהרתו של המנהיג בנוגע להתפשטות "ההתעוררות האסלאמית" לאירופה מעוררת גלים**

הצהרתו של המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, כי ההתעוררות האסלאמית, שהחלה במזרח התיכון ובצפון-אפריקה, צפויה להתפשט עד לב אירופה, עוררה בימים האחרונים גלים באיראן.

דרשן תפילות יום השישי, כאט'ם צדיקי, שב בדרשתו האחרונה על דברי המנהיג וציין, כי גם העמים האירופאים המושפלים על-ידי ארצות-הברית עתידים להתקומם במוקדם או במאוחר.

במאמר מערכת, שהתפרסם בשבועון היוצא לאור מטעם משמרות המהפכה נכתב, כי הצהרת המנהיג משקפת אמת בלתי נמנעת. התמורות במזרח התיכון ובצפון-אפריקה הוכיחו, כי רצון העם יכול להביא להפלת משטרים, שהחזיקו מעמד עשרות שנים, והעמים האירופאים אינם יוצאים מן הכלל בהקשר זה. לטענת השבועון, הגורמים המרכזיים הגורמים להתנגדות גוברת באירופה, ובראשם התלות בארצות-הברית וחוסר היציבות הפנימית, קיימים כבר כיום ולא ירחק היום בו תשפיע ההתעוררות האסלאמית גם על אירופה.

עיתונים שמרנים העריכו אף הם, כי בשלו התנאים להתפשטות ההתקוממויות העממיות לאירופה לנוכח ההתנגדות הגוברת מצד דעת הקהל ביבשת למדיניות ארצות-הברית וישראל. היומון רסאלת גרס, כי אזרחי אירופה אינם מוכנים לשאת עוד את עול המשבר הכלכלי הנובע מכך, שממשלותיהם משרתות את האינטרסים של ארצות-הברית וישראל, וכי המסר הטמון בהתעוררות האסלאמית צפוי, לפיכך, למצוא אוחן קשבת גם באירופה.

### **סיקור נרחב בתקשורת האיראנית להצהרת ראש "המוסד" לשעבר בנוגע לתקיפה צבאית באיראן**

הצהרתו של ראש המוסד לשעבר, מאיר דגן, לפיה תקיפה אווירית על מתקני הגרעין האיראנים היא רעיון טיפשי, עוררה בשבוע האחרון עניין רב באיראן ופורסמה בהבלטה על-ידי סוכנויות הידיעות השונות ואתרי החדשות.

גם דובר משרד החוץ, ראמין מהמאן-פרסת, התייחס במסיבת העיתונאים השבועית שלו לדברי דגן ואמר, כי "הודאת הציונים" ברעיונותיהם הטיפשיים ראויה לתשומת לב.

היומון השמרני כיהאן טען, כי הצהרתו של דגן והתגובות לדבריו בישראל משקפות "חוסר אונים ובלבול בקרב הציונים" בנוגע לאופן ההתמודדות עם עוצמתה הגוברת של איראן.

גם הביקורת, שעוררה הצהרתו של דגן בישראל, ובראשה הביקורת שהשמיע שר הביטחון, אהוד ברק, זכתה לסיקור נרחב בתקשורת האיראנית.

האתר דיפלומטיה איראנית טען, כי הצהרתו של דגן משקפת חילוקי דעות בצמרת הישראלית בנוגע לאופציה הצבאית ביחס לאיראן. במאמר פרשנות, שפרסם האתר, נכתב, כי חילוקי דעות אלה מתחדדים לנוכח ההתפתחויות האחרונות במזרח התיכון והשינוי במאזן הכוחות באזור. האתר הזהיר, כי גישה שלילית יותר מצד שכנותיה הערביות של איראן במפרץ הפרסי כלפי תוכניתה הגרעינית עלולה להביא את ישראל לבחון מחדש את האופציות השונות הניצבות בפניה ביחס לאיראן.

### **ממשלה רזה: הממשלה החליטה על מיזוג 8 משרדים כלכליים ועל צמצום מספר השרים מ-21 ל-17**

הממשלה החליטה השבוע למזג שמונה משרדי ממשלה כלכליים ולצמצם בכך את מספר השרים מ-21 ל-17. בהתאם להחלטת הממשלה מוזגו משרד הנפט ומשרד האנרגיה; משרד העבודה ומשרד הרווחה והשירותים החברתיים; משרד השיכון ומשרד

התחבורה; ומשרד המסחר ומשרד התעשייה והמכרות. החלטת הממשלה התקבלה במסגרת תוכנית החומש הכלכלית ונועדה לייעל את תפקוד הרשות המבצעת.

על רקע מאבקי הכוח הפוליטיים בין הממשלה למג'לס עוררה גם הרפורמה במבנה הממשלה מתיחות בין שתי הרשויות. יו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, טען, כי החלטת הממשלה אינה חוקית, כיוון שלא הובאה לאישור המג'לס. קודם לכן שלח לאריג'אני מזכר לנשיא ובו דרישה להגיש לאלתר לאישור המג'לס את מועמדו לתפקיד שר התחבורה והשיכון. לאריג'אני טען, כי מאחר שחלפו שלושה חודשים מאז הדיח המג'לס בהצבעת אי-אמון את שר התחבורה לשעבר, חמיד בהבהאני, על הממשלה להציג בפני המג'לס את השר החדש. לטענת נציגי הממשלה, מאחר שמשרדי התחבורה והשיכון מוזגו תחת אחריותו של שר השיכון המכהן, אין צורך בהצבעת אמון של המג'לס.

ההחלטה למזג את משרד הנפט עם משרד האנרגיה עוררה ביקורת מיוחדת בטענה, כי לנוכח חשיבותו ומורכבותו של משרד הנפט היה ראוי לשמר את עצמאותו.

### **לקראת הקיץ: הגברת אכיפת קוד הלבוש האסלאמי**

מפקד משטרת ביטחון המוסר הודיע השבוע על הגברת אכיפת קוד הלבוש האסלאמי במדינה לקראת עונת הקיץ. הוא ציין, כי מימוש התוכנית יהיה נרחב ורציני מבעבר וכי נוכחות המשטרה תתוגבר במקומות הציבוריים. התוכנית, שבה ייקחו חלק 70 אלף אנשי משטרה, תכלול, בין היתר, אכיפת קוד הלבוש האסלאמי במקומות ציבוריים, עצירת מכוניות שסיעו נשים ללא רעלה ונקיטת צעדים נגד בעלי כלבים, שיסתובבו עם כלביהם ברשות הציבור.

גם בשנים קודמות הגבירו כוחות ביטחון הפנים את אכיפת קוד הלבוש האסלאמי לקראת עונת הקיץ. על אף התגברות האכיפה מאז חזרת השמרנים לשלטון בשנת 2005 שבו וטענו אנשי דת וחוגים שמרנים בשנים האחרונות, כי מדיניות האכיפה על-ידי הממשלה אינה משביעת רצון. הם אף האשימו את הנשיא בנקיטת גישה סובלנית מדי ביחס לאכיפת קוד הלבוש האסלאמי.

### **על רקע העימות הפוליטי בין המנהיג לנשיא: בכירי אנשי הדת השמרנים תובעים מהנשיא ציות מוחלט להנחיות המנהיג**

בצל העימות הפוליטי בין המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, לבין הנשיא מחמוד אחמדינז'אד סביב פרשת פיטורי שר המודיעין, חידר מצלחי (Heydar Moslehi), יצאו השבוע בכירי אנשי הדת השמרנים בביקורת כנגד התנהלות הנשיא בפרשה ותבעו ממנו לציית להנחיותיו של המנהיג.

דרשן תפילות יום השישי בטהראן, כאט'ם צדיקי (Kazem Sediqi), הדגיש בדרשתו האחרונה את חובת הציות למנהיג העליון ואמר, כי החלשת "שלטון חכם ההלכה" (ולאית-י פקיה, Velayat-e Faqih) – משמעותה החלשת העם והממשלה, וכי ללא תמיכת המנהיג עלולה הממשלה לאבד את תמיכת העם ולהפוך להיות כממשלת בחרין ההורגת את אזרחיה ומתעקשת לשלוט בהם.

לדברי צדיקי, המנהיג העליון אינו משמש רק כ"שליט חכם ההלכה", שסמכויותיו מוחלטות, כי אם גם מקור חיקוי עבור מיליוני מאמינים באיראן ומחוצה לה. הוא הביע את בטחונו, שהממשלה, הנשיא והעם מבינים את משמעות הציות למנהיג, והצהיר, כי אם המנהיג מוציא צו, אסור להסס ולו לרגע במימושו.

עוד ציין צדיקי, כי תפילתו של מי שאינו מקבל את עקרון שלטון חכם ההלכה אינה מתקבלת על-ידי האל, אפילו אם הוא מבלה את כל חייו במסגד. רצון האל הוא שכל המאמינים יצייתו באופן מוחלט למנהיג העליון, המשמש כממלא מקומו על-פני האדמה, ויפגינו זאת במעשיהם. הוא הוסיף, כי שרי הממשלה הם ראשית כל ברואיו של האל ושיעים הכפופים באופן מוחלט למנהיג העליון ורק לאחר מכן שרים בממשלה. הוא סיפר, כי אחד משרי הממשלה ביטא את חובת הציות למנהיג באומרו, כי בידי ח'אמנהאי נתונה אפילו הסמכות לגרש את אשתו של אחמדינ'אד ובמקרה כזה אסור יהיה לנשיא לגעת בה (פארס, 6 מאי).

בכנס דתי לציון יום מותה של פאטמה, בתו של הנביא מחמד ואשתו של האמאם השיעי הראשון, עלי בן אבו-טאלב, שהתקיים ביום שבת (7 מאי), שב צדיקי והדגיש את חובת הציות מצד הנשיא למנהיג העליון. בפניה ישירה לנשיא אמר צדיקי, כי מילים אינן מספיקות, וכי עליו להפגין את נאמנותו למנהיג העליון במעשיו. לא ייתכן, שבמלחמה יהיו שני מפקדים, אמר צדיקי. יש רק מפקד אחד וכל היתר הם חייליו ועליהם למלא את פקודותיו. הנשיא משמש כחייל של שליט חכם ההלכה ומחויב מבחינה דתית לציית להנחיותיו.

דרשן תפילות יום השישי בטהראן הוסיף, כי האזרחים הצביעו עבור הנשיא בשל מחויבותו למנהיג וכי עליו להפגין מחויבות זו הלכה למעשה. צדיקי גם התייחס לדברי הנשיא, שטען בשבוע שעבר, כי יחסיו עם ח'אמנהאי משולים ליחסים בין אב לבנו. הקשר בין המנהיג לנשיא אינו דומה לזה שבין אב לבנו, אמר צדיקי, כיוון שהנשיא הינו חייל של המנהיג ומחויב לציית לו באופן מוחלט (פארס, 7 מאי).



### הנשיא לצד המנהיג העליון בטקס דתי בטהראן, 7 מאי

גם איש הדת השמרני הבכיר, איתאללה אבו אל-קאסם ח'זעלי (Abolqassem Khazali), התייחס לחובת הציות מצד הנשיא למנהיג העליון. חובת הציות למנהיג העליון חלה, לדבריו, אפילו על אנשי דת בכירים. חבר מועצת המומחים ציין, כי לזכייתו של אדם בבחירות ב-20 מיליון קולות ואף ב-40 מיליון קולות אין כל משמעות ללא אישור מצד המנהיג העליון (פארס, 7 מאי).

איש הדת הבכיר, אחמד ח'אתמי (Ahmad Khatami), הצטרף אף הוא למבקרי הנשיא מקרב אנשי הדת השמרנים הבכירים. בראיון לכתב העת שמא (Shoma), ביטאון מפלגת הקואליציה האסלאמית/השמרנית, אמר ח'אתמי, כי אלמלא תמיכת המנהיג העליון, לא היה זוכה אחמדינז'אד בקולות רבים כל כך בבחירות האחרונות לנשיאות. רוב אלה שהצביעו עבור הנשיא, אמר ח'אתמי, עשו זאת בשל תמיכתו של ח'אמנהאי בו. המנהיג לא הינחה אומנם באופן פרטי או ציבורי עבור מי להצביע בבחירות, אך הציבור העריך, שהוא נוטה לכיוון אחמדינז'אד בשל תמיכתו בו במשך ארבע שנות כהונתו הראשונות ולפיכך הצביע עבורו.

בהתייחסו לפרשת פיטורי שר המודיעין אמר ח'אתמי, כי לנשיא יש סמכות לפטר שרים בממשלתו, אך תפקידו של המנהיג הוא להתערב בעניינים רגישים כאשר הוא חש בסכנה כלשהי. ח'אתמי מתח ביקורת על היעדרותו ההפגנתית של הנשיא מעבודתו במשך 10 ימים ואמר, כי הציפייה ממנו הייתה לממש את הנחיות המנהיג באופן מיידי, לכנס את ממשלתו ולהודיע על החזרתו לאלתר של שר המודיעין לתפקידו בהתאם לצו שהוציא המנהיג.

עוד ציין ח'אתמי, כי על הנשיא להיות מוכן לקבל ביקורת. כאשר אנשי דת בכירים התומכים בנשיא ורוצים בטובתו קוראים לו להישמר מפני "הזרם הסוטה" [כינוי לתומכיו של יועצו, רחים משאאי], עליו להתחשב בדעתם. ח'אתמי הוסיף, כי לא ניתן להתעלם מכך, שהנשיא הוא אדם ערכי ואמיץ, שפעל רבות למען המדינה. עליו להישמר, עם זאת, שלא לשוב על טעויות שניכרו לאחרונה בהתנהלותו (עצר-י איראן, 6 מאי).

המשבר הפוליטי בצמרת האיראנית ניכר גם בדברים, שאמר השבוע סגן יו"ר מועצת המומחים, איתאללה מחמד יזדי (Mohammad Yazdi). בפגישה עם מפקדים בבסיג' אמר איש הדת השמרני הבכיר, כי הנחיותיו של המנהיג העליון הן בעלות תוקף אלוהי ומחייבות את כולם. המנהיג רואה

לנגד עיניו את האינטרסים של המדינה, את התנאים העולמיים ואת המצב באזור והנחיותיו מבטאות, לפיכך, את האינטרס הכולל של החברה האסלאמית. עוד ציין יזי, כי יש להיאבק כנגד "הזרם הסוטה" הפועל בקרב כמה מבכירי המדינה ולבלום את השפעתו (פארס, 8 מאי).

### **עם המבט לאירופה: הצהרתו של המנהיג בנוגע להתפשטות "ההתעוררות האסלאמית" לאירופה מעוררת גלים**

בפגישה עם אלפי מורים לרגל יום המורה, שצוין בשבוע שעבר באיראן, אמר המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, כי ההתעוררות האסלאמית, שהחלה במזרח התיכון ובצפון-אפריקה, צפויה להתפשט עד לב אירופה. ח'אמנהאי ציין, כי יבוא היום בו יתקוממו עמי אירופה כנגד הפוליטיקאים ושליטי מדינותיהם, שנכנעו בפני מדיניותן התרבותית והכלכלית של ארצות-הברית והציונות (מהר, 4 מאי).

דרשן תפילות יום השישי בטהראן, כאט'ם צדיקי (Kazem Sediqi), שב בדרשתו האחרונה ביום שישי שעבר (6 מאי) על דברי המנהיג וציין, כי תנועת ההתעוררות במזרח התיכון צפויה להתפשט ללב אירופה. תנועות המחאה בעולם הערבי מחזקות את האומות המתקדמות בעולם והמהפכות צפויות לחצות באופן הדרגתי את הגבולות. גם העמים האירופאים המושפלים תחת עול הממשל האמריקאי יתקוממו במוקדם או במאוחר וידרשו פיצוי על ההשפלה שנגרמה להם, אמר צדיקי (אירנ"א, 6 מאי).

השבועון צבחי-צאדק (Sobh-e Sadeq), היוצא לאור מטעם נציגות המנהיג במשמרות המהפכה, הקדיש את מאמר המערכת של גיליונו האחרון להצהרת המנהיג, שעוררה, לדברי מחברו, פחד וזעם במערב. הצהרה זו משקפת היגיון ואמת בלתי-נמנעת, נכתב במאמר. ההיסטוריה של אירופה כבר הוכיחה, כיצד שינויים פוליטיים וחברתיים הצליחו להביא להפלתם של משטרים מלוכניים ולהחלפתם במשטרים רפובליקניים. הסערה, שהמהפכה האסלאמית באיראן עוררה, המשיכה להתפתח תחת עיניהם של האימפריאליסטים והמדכאים והתפשטה עד שהותירה חותמה באזורים אחרים. נפילת המשטרים במצרים ובתוניסיה וההתקוממויות בלוב, בבחריין ובערב הסעודית נושאים מסר אחד: רצון העם יכול להביא לשינוי צורת המשטרים, אפילו במקומות בהם הם החזיקו מעמד עשרות שנים. העמים האירופאים אינם יוצאים מן הכלל בהקשר זה.

השבועון גרס, כי הגורמים המרכזיים הגורמים להתנגדות באירופה, ובראשם: התלות בארצות-הברית וחוסר היציבות הפנימית, כבר קיימים וכל שנדרש הוא תירוץ שיוביל להתפרצותם. אם ההתעוררות האסלאמית באזור תוביל לתוצאות ברורות, השפעתה על ההתפתחויות הפוליטיות והחברתיות במערב תגבר. התרחקות הממשלות באירופה מהעקרונות הדמוקרטיים הביאה לחוסר אמון מצד הציבור בממשלות אלה. דעת הקהל באירופה אומנם מותשת ונעדרת מוטיבציה פוליטית, אך ההתלהבות שנגרמה כתוצאה מההתעוררות האסלאמית צפויה להשפיע באופן הדרגתי גם על המחשבה ועל ההתנהגות בחברה המערבית המוכנה להתקומם לנוכח

התנאים הבלתי-מספקים השוררים כיום באירופה ולבצע שינויים משמעותיים באופי הממשל (צבח-י צאדק, 9 מאי).

היומון השמרני רסאלת (Resalat) העריך, אף הוא, כי התחייה האסלאמית צפויה להתפשט לעולם כולו. קולות התנגדות נשמעים כבר כיום בלב אירופה והחברה המערבית מוכנה לקראת התקוממות עממית נגד השפעתן של ארצות-הברית והציונות העולמית הנמשכת מזה מאה שנים. לנוכח המשבר הכלכלי והחברתי באירופה צפויות להבות ההתעוררות האסלאמית, שפרצו במזרח התיכון ובצפון-אפריקה, להגיע גם לאירופה.

במאמר מערכת, שפרסם היומון נכתב, כי המערב זקוק כיום לערכים האנושיים, שהמהפכה האסלאמית יכולה לספק לו בהיותה סמל לאנושיות, לאמונה, לחיפוש אמת ולהתנגדות להתנשאות. השתלטות ארצות-הברית והציונות על אירופה לאחר שתי מלחמות העולם הביאה לכך, שיבשת זו צמאה לצדק. אזרחי גרמניה מוחים על כך, שכספי המיסים שלהם מופנים לתשלום פיצויים לציונים בגין השואה ואזרחי בריטניה אינם מבינים, מדוע חיילים בריטים צריכים למלא פקודות של אמריקאים ברחבי העולם על מנת להבטיח את האינטרסים של ארצות-הברית. גם הצרפתים, האיטלקים, הספרדים, הנורבגים והיוונים אינם מבינים, מדוע עליהם לשאת את עול המשבר הכלכלי הנובע בעיקר ממדיניותה השגויה של ארצות-הברית. ממשלות אירופה מעניקות סיוע כספי וצבאי לישראל על חשבון משלם המיסים האירופאי בשעה שאזרחי היבשת סובלים ממשבר כלכלי, מאבטלה וממחסור בשירותים חברתיים. לנוכח מציאות זו, אין ספק שההתעוררות האסלאמית, שאינה מבדילה בין לאומים שונים, תגיע גם לאירופה (רסאלת, 8 מאי).

גם היומון כיהאן התייחס להצהרותיו של ח'אמנהאי בנוגע להתרחבות "ההתעוררות האסלאמית" עד לב אירופה. במאמר מערכת, שכותרתו: "עד לב אירופה", נכתב, כי ההתפתחויות האחרונות במזרח התיכון ובצפון-אפריקה מעידות על כך, שההתקוממויות בעולם הערבי אינן נובעות בעיקרן מבעיות כלכליות, כי אם מההתנגדות למדיניות ארצות-הברית וישראל הניצבת בבסיס "תרבות האסלאם". המאבק נגד הכוחנות האמריקאית והציונית אינו נובע מהגיאוגרפיה של האסלאם, כי אם מתרבות האסלאם, ואין סיבה, לפיכך, שהוא ייבלם בגבולות המדינות המוסלמיות.

ההתפתחויות האזוריות גם הביאו לחשיפת פניהן האמיתיות של ארצות-הברית וישראל בפני דעת הקהל העולמית, ובמיוחד באירופה. דעת הקהל במערב מבינה כעת, שארצות-הברית וישראל רק עשו שימוש בסיסמאות בנוגע לזכויות אדם, שלום, חירות ודמוקרטיה על מנת להצדיק את תוקפנותן ברחבי העולם. ההתפתחויות בעולם הערבי צפויות גם להחריף את המשבר הכלכלי באירופה, להשפיע על המערך החברתי ביבשת ולהגביר את ההתנגדות למדיניות האמריקאית והציונית. גורמים אלה – לצד חוסר יכולתן של ארצות-הברית וישראל לבלום את ההתקוממויות העממיות במזרח התיכון ובצפון אפריקה – יובילו, להערכת היומון,



להתפשטותה של ההתעוררות האסלאמית עד לב אירופה כדברי המנהיג העליון (כיהאן, 9 מאי).

## סיקור נרחב בתקשורת האיראנית להצהרת ראש "המוסד" לשעבר בנוגע לתקיפה צבאית באיראן

הצהרתו של ראש המוסד לשעבר, מאיר דגן, לפיה תקיפה אווירית על מתקני הגרעין האיראנים היא רעיון טיפשי, עוררה בשבוע האחרון עניין רב באיראן. בסוף השבוע שעבר אמר דגן, כי אין בתקיפה אווירית על מתקני הגרעין כל יתרון וכי מי שתוקף באיראן צריך להבין, שהוא עלול לפתוח במלחמה אזורית, שבמסגרתה יירו טילים הן מצד איראן והן מצד חזבאללה בלבנון.

הדיווח על דברי דגן פורסם בהבלטה על-ידי סוכנויות הידיעות השונות ואתרי החדשות באיראן. גם דובר משרד החוץ, ראמין מהמאן-פרסת (Ramin Mehmanparast), התייחס במסיבת העיתונאים השבועית שלו לדברי דגן ואמר, כי "הודאת הציונים" ברעיונותיהם הטיפשיים ראויה לתשומת לב. בתשובה לשאלת כתבים בנוגע להצהרתו של דגן אמר מהמאן-פרסת, כי יש לראות את הצהרותיה של ישראל במסגרת מאמצי לגייס תמיכה לטענתה, שפעילותה הגרעינית של איראן נועדה לצרכים צבאיים. "להצהרותיהם של שלטונות המשטר הבלתי-חוקי הציוני אין כל חשיבות עבורנו", אמר דובר משרד החוץ (מהר, 10 מאי).

היומון השמרני כיהאן טען, כי הצהרתו של דגן והתגובות בישראל לדבריו משקפות "חוסר אונים ובלבול בקרב הציונים" בנוגע לאופן ההתמודדות עם עוצמתה הגוברת של איראן. לטענת היומון, דברי דגן עוררו בקרב הציונים ייאוש רב יותר מבעבר לנוכח הפעילויות הרבות שבוצעו במהלך כהונתו כראש "המוסד", ובהן חיסול עמאד מע'ניה, חיסול מדעני גרעין איראנים ושליחת תולעת המחשב "סטקסנט" (כיהאן, 10 מאי).



גם הביקורת, שעוררה הצהרתו של דגן בישראל, ובראשה הביקורת שהשמיע שר הביטחון, אהוד ברק, זכתה לסיקור נרחב בתקשורת האיראנית. האתר עצר-י איראן דיווח, כי הצהרותיו של דגן גרמו לסערה תקשורתית וציבורית בישראל וכי "גורמים קיצוניים" בישראל האשימו את דגן, כי הצהרותיו מסייעות לאיראן (עצר-י איראן, 8 מאי).

גם האתר "דיפלומטיה איראנית" טען, כי הצהרתו של דגן מבטאת חילוקי דעות בצמרת הישראלית בנוגע לאופציה הצבאית ביחס לאיראן.

במאמר פרשנות, שפרסם האתר, נכתב, כי לנוכח הסיכונים הכרוכים בעימות צבאי ישיר בין איראן לישראל העדיפו עד כה שתי המדינות לעשות שימוש ביכולות אחרות העומדות לרשותן כדי להתמודד זו עם זו. איראן מעדיפה לפעול באמצעות השפעתה בלבנון ובזירה הפלסטינית ולעשות שימוש בקבוצות, כדוגמת חזבאללה. גם ישראל, שמכירה באיום הניצב בפניה כתוצאה משיתוף הפעולה בין איראן לחזבאללה, משתדלת שלא לעורר את איראן עד כמה שניתן.

האתר הצביע על חילוקי הדעות הקיימים בישראל בנוגע לאסטרטגיה המומלצת מול איראן. בעוד שיועציו של ראש הממשלה, בנימין נתניהו, סבורים, כי חשוב להעלות את האופציה הצבאית על השולחן, שולל מאיר דגן אופציה כזו. אף על-פי שדגן כבר אינו מכהן בתפקיד רשמי, התבטאותו מצביעה על המשך חילוקי הדעות בישראל ביחס לאיראן.

האתר העריך, כי ההתפתחויות האחרונות במזרח התיכון והשינוי במאזן הכוחות באזור מחדדים עוד יותר את חילוקי הדעות בישראל ועשויים להשפיע על האסטרטגיה שלה כלפי איראן. ישראל בוחנת כעת את התנאים החדשים במזרח התיכון. לנוכח ההתפתחויות האחרונות אימצה ישראל גישה מתונה יחסית כלפי איראן. כך, למשל, היא הסתפקה בתגובה מתונה בעקבות מעבר הספינות האיראניות בתעלת סואץ והכחישה את הדיווחים, שהתפרסמו לאחרונה בנוגע לתמרונים צבאיים בעיראק לקראת תקיפה ישראלית אפשרית באיראן. גישה זו עלולה להשתנות, עם זאת, בעקבות שינוי אפשרי בעמדת מדינות ערב במפרץ הפרסי כלפי תוכנית הגרעין האיראנית. שכנותיה הערביות והסוניות של איראן במפרץ נקטו עד כה עמדה שמרנית כלפי תוכנית הגרעין ולא התבטאו בפומבי נגד איראן על אף הלחץ האמריקאי, שהופעל עליהן. ההתפתחויות האחרונות באזור הביאו לכך, שמדינות אלה ישנו את גישתן כלפי פעילותה הגרעינית של איראן וינקטו גישה ברורה יותר כנגדה והדבר עשוי לאפשר לישראל לבחון מחדש את האופציות השונות הניצבות בפניה ביחס לאיראן (דיפלומטיה איראנית, 8 מאי).

### **ממשלה רזה: הממשלה החליטה על מיזוג שמונה משרדים כלכליים ועל צמצום מספר השרים מ-21 ל-17**

הממשלה החליטה השבוע למזג שמונה משרדי ממשלה כלכליים ולצמצם בכך את מספר השרים מ-21 ל-17. בהתאם להחלטת הממשלה מוזגו משרד הנפט ומשרד האנרגיה; משרד העבודה ומשרד הרווחה והשירותים החברתיים; משרד השיכון ומשרד התחבורה; ומשרד המסחר ומשרד התעשייה והמכרות.

בעקבות מיזוג שמונת משרדי הממשלה צפויים לעזוב את הממשלה שר הרווחה והשירותים החברתיים, צאדק מחצולי (Sadeq Mahsouli), שר התעשייה והמכרות, עלי-אכבר מחראביאן (Ali-Akbar Mehrabian) ושר הנפט, סיד מסעוד מיר-כאט'מי (Seyyed Mas'oud Mir-Kazemi).



במסגרת תוכנית החומש הכלכלית חויבה הממשלה להפחית עד שנת 2012 את מספר השרים מ-21 ל-17. הרפורמה במבנה הממשלה נועדה לייעל את תפקוד הרשות המבצעת.

על רקע מאבקי הכוח הפוליטיים בין הממשלה למג'לס עוררה גם הרפורמה במבנה הממשלה מתיחות בין שתי הרשויות. יו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, טען במהלך ישיבת המג'לס, שהתקיימה ביום שלישי (10 מאי), כי מיזוג משרדי הממשלה אינו חוקי, כיוון שהוא מחויב באישור המג'לס. הממשלה הייתה חייבת, לדבריו, להציג בפני המג'לס את התוכנית למיזוג המשרדים ולהעביר לאישורו גם את שמות השרים האחראים על המשרדים שמוזגו (מהר, 10 מאי).

מספר חברי מג'לס נוספים טענו, כי החלטת הממשלה מחייבת את אישור המג'לס, ומחו על כך, שהממשלה לא קיימה התייעצות עם המג'לס בנוגע לאופן מימוש הרפורמה. חבר המג'לס חסין סבחאני-ניא (Hossein Sobhani-Niya) אמר בראיון לסוכנות הידיעות "מהר", כי הממשלה מחויבת בהתאם לתוכנית החומש הכלכלית להגיש לאישור המג'לס תוכנית המפרטת את תחומי האחריות של המשרדים שמוזגו וכן את השרים החדשים. המשך כהונתו של שר הממונה על שני משרדים שמוזגו מבלי שזכה לאמון המג'לס מנוגד לחוק, אמר סבחאני-ניא (מהר, 9 מאי). גם ממלא-מקום יו"ר המרכז למחקרים של המג'לס, חסין נג'אבת (Hossein Nejabat), טען, כי מיזוג משרדי הממשלה ללא אישור המג'לס אינו חוקי (גרס, 9 מאי).

בראשית השבוע שלח יו"ר המג'לס מזכר לנשיא ובו דרישה להגיש לאלתר לאישור המג'לס את מועמדו לתפקיד שר התחבורה והשיכון. לאריג'אני טען, כי מאחר שחלפו שלושה חודשים מאז הדיח המג'לס בהצבעת אי-אמון את שר התחבורה לשעבר, חמיד בהבהאני (Hamid Behbahani), על הממשלה להציג בפני המג'לס את השר החדש. נציגי הממשלה, לעומת זאת, טענו, כי מאחר שמשרדי התחבורה והשיכון מוזגו תחת אחריותו של שר השיכון המכהן, רזא ניקזאד (Reza Nikzad), הרי שהיא אינה מחויבת להציג את השר לאישור המג'לס.

יריבי הממשלה מתחו ביקורת גם על אופן מימוש הרפורמה במבנה הממשלה. דובר ועדת האנרגיה של המג'לס, סיד עמאד חסיני (Seyyed Emad Hosseini), טען בראיון ליומון הרפורמיסטי שרק (Sharq), כי ההחלטה למזג את משרדי הנפט והאנרגיה היא החלטה שגויה לנוכח מורכבותו וגודלו של משרד הנפט. משרד זה אחראי על חברות הנפט, הגז והפטרוכימיה

ומהווה, לדבריו, כשלעצמו מעין ממשלה קטנה. הוא טען, כי בהחלטת הממשלה, אילו משרדים למזג, היו מעורבים שיקולים פוליטיים ולא רק שיקולים מקצועיים (שרק, 5 מאי).

גם האתר עצר-י איראן (Asr-e Iran), המזוהה עם הזרם השמרני-הפרגמטי, טען, כי ההחלטה, אילו משרדי ממשלה ימוזגו, התקבלה על בסיס שיקולים פוליטיים וכי אחת הסיבות המרכזיות למיזוג המשרדים הייתה רצונו של הנשיא להעביר מתפקידם את השרים מחראביאן, מחצולי ומיר-כאטימי (עצר-י איראן, 10 מאי). עוד גרס האתר, כי בהחלטת המיזוג נעשו טעויות אסטרטגיות. כך, למשל, לא ניתן לנהל משרד אחד שיהיה אחראי במקביל על תעשיות הנפט והגז, שוק הנפט העולמי, בתי הזיקוק והקשר עם אופ"ק וגם על ייצור החשמל, הסכרים ומערכת הביוב. במדינה, שכלכלתה מושתתת על נפט, גרס האתר, חייבת להישמר עצמאותו של משרד הנפט. עוד נטען במאמר פרשנות, שפרסם האתר, כי החלטת המיזוג לא תוביל להקטנת הממשלה אלא רק לצמצום מספר השרים, כיוון שהמיזוג אינו כולל הקטנת היקפם של המנגנונים הממשלתיים והגופים הכפופים למשרדים שמוזגו (עצר-י איראן, 9 מאי).

### **לקראת הקיץ: הגברת אכיפת קוד הלבוש האסלאמי**

ראש משטרת ביטחון המוסר הודיע השבוע על הגברת אכיפת קוד הלבוש האסלאמי במדינה. אחמד רוזבהאני (Ahmad Rouzbahani) הודיע, כי לקראת הקיץ יחל מימוש התוכנית לביטחון המוסר בהשתתפות 70 אלף אנשי משטרה.

יישום התוכנית יהיה, לדבריו, נרחב ורציני מבעבר. הוא ציין, כי המשטרה נחושה לעשות שימוש בכל האמצעים שברשותה על מנת להיאבק ב"מתקפה התרבותית המערבית ובשחיתות". רוזבהאני עדכן, כי נוכחות המשטרה במקומות הציבוריים צפויה להתגבר בחודשים הקרובים וכי שם סיורי המשטרה ישונה מ"סיורי ההכוונה" ל"סיורי ביטחון המוסר". המשטרה צפויה לתגבר את נוכחותה בפארקים, ביערות, בסמוך לנהרות, ברחובות ובמקומות ציבוריים נוספים. אזרחים, שיעצרו במסגרת מבצעי אכיפת קוד הלבוש האסלאמי, יובאו לתחנות המשטרה וישוחררו רק לאחר שבני-משפחותיהם יביאו להם לבוש ראוי ולאחר שהם יחתמו על התחייבות, שלא לשוב על מעשיהם.

רוזבהאני הוסיף, כי בכוונת המשטרה גם לעצור במסגרת התוכנית מכוניות, שיסיעו נשים ללא רעלה. הוא הדגיש, כי אי-אכיפת קוד הלבוש האסלאמי במכוניות נחשבת אף היא לפשע וכי מכוניות אינן נחשבות לרשות היחיד. כמו כן מתכוונת המשטרה לנקוט בצעדים נגד בעלי כלבים, שיסתובבו עם כלביהם ברשות הציבור. מאבק המשטרה בבעלי הכלבים מתאפשר בעקבות חקיקה חדשה, שעברה לאחרונה במג'לס ואוסרת על הוצאת כלבים, הנחשבים לטמאים באסלאם, לרחובות (אפתאב, 9 מאי).



סיירת "משטרת ביטחון המוסר"

יצוין, כי גם בשנים קודמות הגבירו כוחות ביטחון הפנים את אכיפת קוד הלבוש האסלאמי לקראת עונת הקיץ. מאז חזרת השמרנים לשלטון בשנת 2005 התגברה האכיפה באופן משמעותי לאחר נסיגה מסוימת באכיפה ממחצית שנות התשעים. אנשי דת וגורמים במחנה השמרני שבו וטענו, עם זאת, בשנים האחרונות, כי מדיניות האכיפה על-ידי הממשלה אינה משביעת רצון, וכי כתוצאה מכך נשים אינן מקפידות על עטיית רעלה כראוי. מבקרי הנשיא במחנה השמרני אף האשימו את הנשיא בנקיטת גישה סובלנית מדי ביחס לאכיפת קוד הלבוש האסלאמי.

### תמונות השבוע: טהראן – עיר בפקק





